

Sygn. akt II Ka 312/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Ossolińska-Plęś

Sędziowie: SSO Mariusz Sztorc (spr.)

SSR del. do SO Krzysztof Jucha

Protokolant: protokolant Aleksandra Baczyńska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Zbigniewa Husa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 października 2014 r.

sprawy **T. L.** oskarżonego o przestępstwo z art. 226 § 1 kk i inne

D. L. oskarżonej o przestępstwo z art. 222 § 1 kk

oraz **P. C. (1)** oskarżonego o przestępstwo z art. 224 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 23 grudnia 2013 r., sygnatura akt X K 1176/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę **przekazuje** Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 312/14

UZASADNIENIE

I. P. C. (1) stanął pod zarzutem tego, że:

1. w dniu 21 maja 2012 roku w miejscowości S. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z T. L., zmuszali umundurowanego funkcjonariusza Policji w osobie mł. asp. S. T. do zaniechania prawnej czynności służbowej polegającej na zatrzymaniu D. L., w ten sposób, że stosując przemoc odciągnęli wymienioną od interweniującego Policjanta, czym umożliwili jej ucieczkę tj. popełnienia czynu z art. 224 § 2 kk,

II. T. L., stanął pod zarzutem tego, że:

2. w dniu 21 maja 2012 roku w miejscowości S. woj. (...) używając słów powszechnie uznawanych za obelżywe znieważył umundurowanych funkcjonariuszy Policji w osobach mł. asp. A. C., młp. asp. S. T. podczas i w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych tj. czynu z art. 226 § 1 kk,

3. w dniu 21 maja 2012 roku w miejscowości S. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z P. C. (1), zmuszał umundurowanego funkcjonariusza Policji w osobie mł. asp. S. T. do zaniechania prawnej czynności służbowej

polegającej na zatrzymaniu D. L., w ten sposób, że stosując przemoc odciągnęli wymienioną od interweniującego Policjanta, czym umożliwili jej ucieczkę tj. o czyn z art. 224 § 2 kk,

III. D. L. stanęła pod zarzutem tego, że:

4. w dniu 21 maja 2012 roku w miejscowości S. woj. (...) naruszyła nietykalność cielesną umundurowanego funkcjonariusza Policji w osobie mł. asp. S. T. poprzez zadawanie uderzeń w klatkę piersiową, szarpanie za mundur podczas i w związku z wykonywaniem przez niego obowiązków służbowych tj. legitymowania i zatrzymania D. L. tj. o czyn z art. 222 § 1 kk,

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2013 r. sygn. akt X K 1176/12 Sąd Rejonowy w Rzeszowie:

- uznał oskarżonego P. C. (1) za winnego zarzucanego mu czynu, a stanowiącego przestępstwo z art. 224 § 2 kk i za czyn ten na podstawie art. 224 § 2 kk skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 (dwóch) lat;

- uznał oskarżonego T. L. za winnego popełnienia czynu w wyroku opisanego w pkt 2, a stanowiącego przestępstwo z art. 226 § 1 kk i za czyn ten na podstawie art. 226 § 1 kk skazał go na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

- uznał oskarżonego T. L. za winnego tego, że w dniu 21 maja 2012 roku w miejscowości S. woj. (...) używając słów powszechnie uznawanych za obelżywe znieważył umundurowanego funkcjonariusza Policji młp. asp. S. T. oraz nieumundurowanego funkcjonariusza Policji mł. asp. A. C., podczas i w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych popełnienia czynu wyżej w wyroku opisanego, co stanowi przestępstwo z art. 224 § 2 kk i za czyn ten na podstawie art. 224 § 2 kk, skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności orzekł wobec oskarżonego T. L. karę łączną 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności;

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 2 kk wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 (trzech) lat;

Na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył na poczet ewentualnie zarządzonej do wykonania kary łącznej pozbawienia wolności oskarżonemu T. L. okres zatrzymania w sprawie od dnia 21 maja 2012 r. do dnia 23 maja 2012 r.;

Na podstawie art. 73 § 2 kk oddał oskarżonego T. L. w okresie próby pod dozór kuratora;

Na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 kk zobowiązał oskarżonego T. L. do przeproszenia pokrzywdzonych S. T. i A. C.;

Na podstawie art. 66 § 1 i 2 kk w zw. z art. 67 § 1 kk warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonej D. L. o czyn zarzucany jej aktem oskarżenia, stanowiący przestępstwo z art. 222 § 1 kk na okres próby 2 (dwóch) lat;

Na podstawie art. 67 § 3 kk w zw. z art. 72 § 1 pkt 2 kk zobowiązał oskarżoną D. L. do przeproszenia pokrzywdzonego S. T.;

Na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk zasądził na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w części:

- od oskarżonego P. C. (1) w kwocie 200,00 zł (dwieście złotych),

- od oskarżonego T. L. w kwocie 200,00 zł (dwieście złotych),

w pozostałej części kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa;

Na podstawie art. 629 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 624 § 1 kpk zasądził

na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w części od oskarżonej D. L.

w kwocie 200,00 zł (dwieście złotych), w pozostałej części kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonych P. C. (1), T. L. oraz D. L., zarzucając wyrokowi:

a) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 kpk, poprzez dokonanie przez Sąd dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, a także ocenienie dowodów wbrew zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego w szczególności poprzez:

- danie wiary zeznaniom S. T. oraz A. C., które to złożone w postępowaniu przygotowawczym są na tyle zbieżne, że uzasadnione jest przypuszczenie, iż zostały złożone z naruszeniem wysłowionej w art. 171 § 1 kpk dyrektywy nakazującej umożliwienie swobodnego wypowiedzenia się. Natomiast składane w dalszym toku postępowania, są niespójne, nielogiczne oraz wzajemnie się wykluczają.

- nie danie wiary wyjaśnieniom podejrzanych, mimo iż są one wiarygodne, w zasadniczej części spójne, precyzyjne, złożone spontanicznie i niezależnie od siebie.

- pominięcie dowodu z dokumentacji lekarskiej oskarżonej D. L., który to stanowi obiektywny dowód potwierdzający prawdziwość wyjaśnień oskarżonej, jak również pozwala na dokładniejsze ustalenie stanu faktycznego, a także przeżyć i odczuć oskarżonej;

b) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść orzeczenia, a będący wynikiem dokonania błędnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności polegający na błędnym (niezgodnym z rzeczywistością) ustaleniem przebiegu zdarzenia;

c) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 9 kpk oraz 167 kpk, poprzez nieprzeprowadzenie dowodów, które w celu wyjaśnienia całokształtu okoliczności zdarzenia, winny być przeprowadzone, tj.:

- zapisu zgłoszenia potrzeby pomocy w interwencji, dokonanego dyżurnemu policjantowi telefonicznie przez A. C.;

- zapisu zgłoszenia napadnięcia przez funkcjonariuszy policji i prośby o interwencję, dokonanego przez P. C. (1);

- bilingu połączeń wychodzących z numeru P. C. (1);

- przesłuchania w charakterze świadka mł. asp. E. K. oraz asp. D. G., przesłuchujących w dniu 21 maja 2012 roku pokrzywdzonych, na okoliczność sposobu przesłuchania pokrzywdzonych, których zeznania wykazują się nienaturalnym podobieństwem;

d) obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 222 § 1 kk poprzez jego zastosowanie, podczas gdy nie powinien on znaleźć zastosowania, gdyż jest to przestępstwo, które popełnione może być jedynie z winy umyślnej, a Sąd nie ustalił, umyślnego naruszenia nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego i słusznie, gdyż D. L. nie miała zamiaru jego popełnienia;

e) obrazę przepisów prawa materialnego a mianowicie art. 224 § 2 kk poprzez jego zastosowanie, podczas gdy nie powinien on znaleźć zastosowania, gdyż sąd nie ustalił aby funkcjonariusz S. T. przedsięwziął prawną czynność służbową, w szczególności, nie ustalił jaka to czynność oraz na czym miałyby ona polegać, a mimo to uznał przesłanki z art. 224 § 2 kk za wyczerpane;

f) obrazę przepisów prawa materialnego a mianowicie art. 224 § 2 kk poprzez jego zastosowanie, podczas gdy nie powinien on znaleźć zastosowania, ponieważ Sąd ustalił, że P. C. (1) nie podjął żadnych działań polegających na użyciu przemocy, czy odciąganiu D. L., a jedynie „wszedł” pomiędzy oskarżoną, a funkcjonariusza, co nie wyczerpuje znamion przestępstwa stypizowanego w art. 224 § 2 kk, gdyż ustawa wymaga by sprawca zastosował przemoc, lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia funkcjonariusza publicznego, albo osoby do pomocy mu przybranej do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

II. na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 437 § 1 oraz § 2 kpk wniósł o:

a) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonych P. C. (1), T. L. oraz D. L. od zarzucanych im czynów, zaś w przypadku nieuwzględnienia powyższego, wniósł o:

b) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;

III. na zasadzie art. 632 pkt. 2 kpk wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonej przez obrońcę w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Wniesienie apelacji przez obrońcę oskarżonych skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku, ale nie z przyczyn zarzutów przedstawionych w apelacji, tylko ze względu na uchybienia popełnione przez Sąd I instancji.

W zaskarżonym wyroku zaistniała jego wewnętrzna sprzeczność, a także sprzeczność treści wyroku z jego uzasadnieniem odnośnie skazania oskarżonego T. L.. Sąd Rejonowy w czynnie przypisanym temu oskarżonemu w pkt. IV wyroku odnośnie czynu zarzucanego w pkt. 3 zmienił opis czynu zarzucanego i przypisał oskarżonemu T. L. popełnienie tego, że w dniu 21 maja 2012r. w miejscowości S., używając słów uznawanych za powszechnie obelżywe znieważył umundurowanego funkcjonariusza policji młodszego, aspiranta S. T. oraz nieumundurowanego funkcjonariusza policji, młodszego aspiranta A. C., podczas i w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych i uznał za winnego popełnienia czynu wyżej w wyroku opisanego, kwalifikując ten czyn jako przestępstwo z art. 224 § 2 kk. Tymczasem czyn zarzucany miał polegać na tym, że oskarżony T. L. wspólnie i w porozumieniu z P. C. (1) zmuszał umundurowanego funkcjonariusza policji w osobie młodszego aspiranta S. T. do zaniechania prawnej czynności służbowej, polegającej na zatrzymaniu D. L. w ten sposób, że stosując przemoc odciągnęli wymienioną od interweniującego policjanta, czym umożliwili jej ucieczkę. Niezrozumiałe zatem jest dlaczego w pkt. IV wyroku doszło do zmiany opisu czynu, z którego czyn zarzucany został całkowicie wyeliminowany i zastąpiony przez opis czynu zarzucającego przesłanki przestępstwa z art. 226 § 1 kk, zakwalifikowany błędnie z art. 224 § 2 kk i do tego tożsamy z czynem osądzonym w tym samym wyroku przez Sąd I instancji w pkt. III. Z kolei w uzasadnieniu wyroku odnośnie tego jego fragmentu na k. 471 podany jest jeszcze inny opis tego czynu, przypisanego w pkt IV, tym razem jako czynu z art. 224 § 2 kk, odpowiadającego treści czynu zarzucanego w pkt. 3. Konsekwencją takiego sposobu zredagowania wyroku jest w istocie podwójne skazanie oskarżonego T. L. za ten sam czyn z art. 226 § 1 kk, który został mu zarzucony tylko raz, z pominięciem oceny popełnienia przez tego oskarżonego czynu z art. 224 §2 kk, zarzucanego mu w pkt. 3 wyroku. Dalszą konsekwencją takiego działania Sądu I instancji jest przypisanie oskarżonemu T. L. w pkt. I wyroku „działania wspólnie i w porozumieniu” z oskarżonym P. C. (1) w popełnieniu przestępstwa z art. 224 § 2 kk na szkodę S. T., przy czym skazanie za ten czyn obejmuje tylko P. C. (2). Tak skonstruowany wyrok i sprzeczne z nim uzasadnienie są niezrozumiałe, co sprawia, że wyrok nie poddaje się kontroli Sądu Okręgowego z punktu widzenia zarzutów apelacji.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, Sąd I instancji odmawiając wiary części wyjaśnień oskarżonych D. L. i P. C. (1) jako przyczynę takiego stanowiska powołał okoliczność, że w takiej ocenie „na uwagę zasługuje fakt, iż D. L. i P. C. (1) podjęli próbę warunkowego umorzenia postępowania będąc świadomi charakteru tej instytucji prawa, albowiem mieli ustanowionego z wyboru obrońcę” (k. 461 in fine). Taka konstatacja Sądu I instancji oznacza wprost, że Sąd Rejonowy wyciągnął z dopuszczalnego prawem działania oskarżonych negatywne konsekwencje w zakresie oceny wiarygodności ich wyjaśnień, przyjmując, że wnioskowanie z ich strony o warunkowe umorzenie postępowania

jest okolicznością przemawiającą na ich niekorzyść, a wręcz wykazującą ich winę. Takie stanowisko Sądu I instancji narusza obiektywizm procesowy i upoważnia do wyrażenia poglądu, że przystępując do oceny dowodów Sąd I instancji miał już we wskazanym przez siebie zakresie wyrobione zdanie o wartości dowodowej wyjaśnień oskarżonych D. L. i P. C. (1) poprzez nadanie niekorzystnego znaczenia podejmowanych zgodnie z prawem, czynności procesowych przez oskarżonych w ramach ich prawa do obrony. Działanie Sądu I instancji prawo do obrony oskarżonych jednoznacznie naruszyło, co stanowi uchybienie mające wpływ na treść wyroku.

Z powyżej wykazanych względów zaskarżony wyrok należało uchylić sprawę i przekazać Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W ponownym postępowaniu rolą Sądu Rejonowego będzie przeprowadzenie w całości postępowania dowodowego dla ustalenia wszelkich okoliczności w sprawie, a następnie takie zredagowanie wyroku, aby jego treść nie budziła wątpliwości. Konieczne jest jednoznaczne wskazanie, które czyny, któremu oskarżonemu zostały ewentualnie przypisane w razie wydania wyroku skazującego oraz jednoznaczne powołanie wszelkich podstaw odpowiedzialności karnej. W przypadku braku potwierdzenia zasadności stawianych zarzutów, wyrok uwalniający oskarżonych od odpowiedzialności również powinien być zredagowany w sposób jasny i nie pozostawiający wątpliwości co do tego, jaka decyzja wyrażona w treści wyroku została przez Sąd Rejonowy podjęta.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 444 kpk, art. 456 kpk